

δρόμο της λύπης. Γιατί αυτή είναι η ζωή: μιὰ ἀτέλειωτη ἀντίθεση, μέσα σὲ μιὰ ἀπειρία ἀπὸ δυνάμεις. Ἦ ἀθε στοιχεῖο, κάθε πλάσμα, κάθε δρατὸ κι' ἀόρατο, κάθε ὕλικό κι' αἶντο, ὅσο μεγάλο, κι' ὅσο μικροῦσικο κι' ἂν εἶναι: εἴτε ὠκεανός, εἴτε σκουλήκι, εἴτε ἄνεμος, εἴτε χορταράκι, εἶναι καὶ μιὰ δύναμη, δύναμη ἀντίθετη, ἀλλὰ ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ ἢ μιὰ δίχως τὴν ἄλλη. Εἶναι ἡ φωτιά ποῦ δὲν ἀνάβει δίχως τὸν ἀγέρα· εἶναι ἡ γυναῖκα ποῦ συμπληρώνειτ' ἀπ' τὸν ἄντρα.

Κ' ἡ εὐτυχία κ' ἡ συμφορὰ, κ' ἡ θλίψη κ' ἡ χαρὰ εἶναι κι' αὐτὲς δυνάμεις ἀντίθετες ἀλλὰ σφιχτοδεμένες· ἢ μιὰ χαλάει τὴν ἄλλη κ' ἢ μιὰ δίνει τὴ δύναμη τῆς ἄλλης. Πρέπει νὰ πονέσουμε γιὰ νὰ νοιώσουμε τὴν ὑγεία· νὰ πάθουμε κακὸ γιὰ νὰ καταλάβουμε τὸ καλόν· νὰ κλάψουμε γιὰ νὰ αἰστανθοῦμε τὴν εὐχαρίστηση τοῦ γέλιου· νὰ περάσουμε νύχτα γιὰ νὰ ποθήσουμε ἡμέρα· νὰ ἰδοῦμε τὸ θάνατο γιὰ νὰ ἀγαπήσουμε τὴ ζωὴ.

Κι ἀγαπάμε τὴ ζωὴ, ὅταν, μπροστὰ στὴν πύλη τοῦ κοιμητηριοῦ, τραγουδᾶνε πρόσχαρες οἱ λεῖκες.

Ε. ΕΥΣΤΡΑΤΙ ΔΗΣ

ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

ΠΑΠΑΡΟΥΝΕΣ

Στοῦ κάμπου τ' ἀνοιξιάντικο, τὸ μέγα πανηγύρι,
Οἱ παπαρουνὲς ντροπαλὲς μεθοῦν καὶ ξεφαντώνουν
Σὰν κοπελιὲς ποῦ κρύβονται δειλὲς στὸ παραθύρι
Μὰ μέσα οἱ πόθοι των φωτιά στὰ στήθια των ματώνουν...

Τὰ μάγουλα τὰ κόκκινα, τὰ πορφυρὰ τὰ χεῖλη
Χαρίσματα τῆς Ἀνοιξης στὴν κάπια μου παιδοῦλα
Τί καρτεροῦν; Μὴ τὴν πικρὴ καρδιά μου νὰ τοὺς στεῖλῃ
"Ὅλο τὸ αἷμα τ' ἄλλικο στὴ δίψα των δροσοῦλα;

—><—

ΣΟΦΙΑ

Λόγια καὶ γέλια ὁλόδροσα σὲ κοραλλένιο στόμα
Σὰ μακρυὴ ἀντηχήσατε χαρμόσυνη καμπάνα.
Κ' ἦρθε ἡ ζωὴ στερνὴ φορὰ, καλὴ μας χρυσομάνα,
Μοῦ φίλησε τὸ μέτωπο καὶ μοῦπε: Ζῆσε ἀκόμα!...

Π. ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ

ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Φίλε «Νουμά»,

Διέβασα καὶ γὼ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Λεάντρου Παλαμᾶ «Γιὰ τὴν ποίηση τοῦ Μαρτζώκη» καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τυπώσης τοῦτα τὰ λίγα λόγια στὸ ἐλεύτερο φύλλο σου. Θέλω—καὶ μαζί μὲ μένα πιστεύω πῶς πολλοὶ θὰ θέλουνε—νὰ μάθω γιὰ ποιοὺ λόγους κλωτσοπατάει ὅλη τὴν ἐργασία ἑνὸς ἀνθρώπου χωρὶς νὰ ξέρουμε αὐτόνε τὸν ἀπαραίτητο **λόγο**. Νὰ κάνουμε τὸν κριτικατζή δὲν εἶναι δύσκολο πρᾶγμα—καθὼς τώρα τελευταῖα φάνηκε—, θαρρῶ ὅμως πῶς ἡ διαολεμένη αὐτὴ δουλειὰ δὲν εἶναι δημοσιογραφικὴ καὶ γι' αὐτὸ ἴσα ἴσα δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ κριτικὴ χωρὶς νὰ λείει καὶ τὸ **γιατί** λείει ἔτσι καὶ ὅχι ἄλλοιως. Ὅμως ὁ κ. Λεάντρος Παλαμᾶς ἐνῶ στὴν ἀρχὴ στὸ ἄρθρο τοῦ μᾶς λέει πῶς θὰ πείσῃ μ' ἕνα σύντομο χαρακτηρισμὸ τοῦ ἔργου τοῦ Μαρτζώκη, πῶς ὅλη του ἡ δουλειὰ δὲν ἔχει καμμιά σπουδαιότητα, τραβάει καὶ τελειώνει τὸ ἄρθρο του χωρὶς νὰ τὸ καταφέρει. Τὸ μόνο ποῦ καταφέρνει—καὶ δὲν πιστεύω νὰ μὴ μετάνιωσε ἅμα τυπώθηκε τὸ ἄρθρο του—εἶναι νὰ πιάσῃ τὸ μακαρίτη τὸ γέρο Μαρτζώκη, ζεστόνε ἀκόμα, καὶ νὰ τόνε σκάσει χάμου ἀλύπητα καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ σὲ κανένα τὸ λόγο. Μὰ αὐτό, Χριστιανοί, δὲ λέγεται κριτικὴ, αὐτὸ εἶναι πλημμέλημα! Δὲν ἔπαιρνε τουλάχιστο παράδειγμα ὁ κ. Α. Παλαμᾶς ἀπὸ τὸ **μεγάλο** πατέρα του; Δὲ διαδράζει τίς κριτικὲς του νὰ ἰδῇ πῶς κρίνουνε ὅσοι βαστᾶνε ἀδιάκοπα τὸνα τους χέρι πάνου στὴν καρδιά τους;

Εἶπα πῶς δὲν κάνω τὸν κριτικατζή. Τέτοια δουλειὰ δὲν εἶναι γιὰ τὸν καθένα καὶ πολὺ περισσότερο γιὰ μένα. Γι' αὐτὸ δὲ λέω ἂν εἶναι ἢ δὲν εἶναι δίκαια τὰ ὅσα γράφει γιὰ τὴν ποίηση τοῦ Μαρτζώκη. Θαρρῶ ὅμως πῶς κακὴ ἐκδούλευση κάνει καὶ στὸν ἑαυτὸ του καὶ στὰ γράμματα καθενας ποῦ ἔτσι γιὰ νὰ γράψῃ καὶ μὲ τὸ **ἔτσι θέλω** βγάνει ἀπόφασες χωρὶς **δικαιολογία**. Ὁ κ. Α. Παλαμᾶς σὰν ἤθελε νὰ κάνει κριτικὴ, ἔπρεπε νὰ πάρῃ πέντε κομμάτια ἀπὸ τὰ λίγα ποῦ γράφει ὁ καλὸς γέρος καὶ ἀπάνου σὲ κείνα νὰ μιλήσῃ, νὰ κριτικάρῃ, ν' ἀποφασίσῃ. Ἡ μήπως δὲν καταδέχεται νὰ κουραστῇ περισσότερο; Ἄν εἶναι τοῦτο, τότε δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνακατευτῇ καθόλου.

Τάχα δὲ θὰ βρεθῇ κανεὶς νὰ μιλήσῃ γιὰ ὅσα μᾶς ἄφησε ὁ γέρο Μαρτζώκης;

Ὁ «Νουμάς» ἔχει κηρυχθεῖ ἐλεύτερο βῆμα